

Profesor Jerzy Alkiewicz

Anna Bręborowicz

Klinika Pneumonologii, Alergologii Dziecięcej i Immunologii
Klinicznej III Katedry Pediatrii Uniwersytetu Medycznego
w Poznaniu

Kierownik: prof. dr hab. n. med. Anna Bręborowicz

Prof. dr hab. Jerzy Alkiewicz był uznawanym powszechnie twórcą polskiej szkoły aerzoloterapii, wybitnym znawcą problemów pediatrii, pulmonologii i alergologii. Był wybitnym uczonym i nauczycielem, wychowawcą kilku pokoleń lekarzy, doświadczonym i oddanym chorym lekarzem, zasłużonym dla środowiska organizatorem, szlachetnym Człowiekiem, naszym Przyjacielem. Swoją wielokierunkową działalnością, zaangażowaniem, pracowitym życiem przyczynił się do rozwoju nauki polskiej, poprawy opieki medycznej nad chorymi dziećmi, podniesienia poziomu edukacji studentów i pielęgniarzek.

Prof. Jerzy Alkiewicz urodził się 3 maja 1938 roku jako syn Jana, lekarza i profesora medycyny, światowej sławy dermatologa i mykologa i Barbary z domu Kolszewskich. W pewnym, istotnym obszarze swojej działalności naukowej, a mianowicie diagnostyki i leczenia zakażeń grzybiczych Pan Profesor kontynuował dzieło Ojca. Okres wojny i okupacji spędził Pan Profesor w Warszawie, Łowiczu, Mogilnie. Po wojnie kolejne etapy edukacji zaliczał w Poznaniu. W roku 1951 ukończył Szkołę Podstawową nr 30, w 1956 roku zdał maturę w III Liceum Ogólnokształcącym, a Dyplom lekarza medycyny otrzymał w 1963 roku. Był absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Poznaniu.

Przeszedł wszystkie szczeble pracy lekarskiej od wolontariusza poprzez, asystenta, adiunkta po ordynatora i kierownika kliniki. W tym czasie poszerzał swoją wiedzę zdobywając kolejno specjalizacje z pediatrii, chorób płuc i alergologii. Równolegle rozwijał swój warsztat naukowy. Uwieńczeniem wieloletnich badań były rozprawa doktorska i habilitacyjna. Rozprawę doktorską nt. „*Badania nad morfologią, topografią i częstotliwością występowania drożdżaków *Candida albicans* w migdałkach podniebiennych i gardłowych u dzieci*” obronił w 1972 roku. W 1990 roku uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy: „*Inhalacyjna postać koncentratu z *Allium sativum* w eli-*

*minacji *Candida albicans* u dzieci z chorobami układu oddechowego*”.

Główny kierunek zainteresowań Pana Profesora stanowiła aerzoloterapia. W tej dziedzinie był największym autorytetem w kraju. Był także uznanym i cenionym znawcą tej problematyki w skali międzynarodowej. Zajmował się oceną właściwości fizykochemicznych i aktywności biologicznej *in vitro* i *in vivo* leków inhalacyjnych. Był twórcą oryginalnych receptur złożonych leków inhalacyjnych. Określał skuteczność i bezpieczeństwa leków inhalacyjnych (aktywność przeciwbakteryjna, wpływ na surfaktant płucny). Weryfikował przydatność różnych technik i aparatury inhalacyjnej. Zainteresowania leczeniem inhalacyjnym były nierozdzielnie związane z inną pasją Pana Profesora, a mianowicie fitoterapią. Wiele opracowanych składów leczniczych opartych było na aktywnych farmakologicznie substancjach pochodzenia naturalnego.

Profesor Jerzy Alkiewicz był także wybitnym specjalistą w dziedzinie pediatrii, pulmonologii i alergologii. Celem Jego wielokierunkowych badań było rozwiązywanie problemów związanych z diagnostyką i leczeniem chorób układu oddechowego u dzieci. Dowodem uznania ogromnej wiedzy i doświadczenia były zaproszenia do pracy w zespołach ekspertów powoływanych dla celów opracowania standardów postępowania. Był także członkiem Rad Naukowych takich placówek jak Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Instytut Roślin i Przetworów Zielarskich.

Bogaty i różnorodny dorobek naukowy Prof. Alkiewicz obejmuje 402 pozycje, w tym 166 prace oryginalne, 77 prac oryginalnych 111 doniesień zjazdowych. Prof. Alkiewicz był autorem 10 monografii oraz redaktorem i współautorem 11 podręczników i skryptów. Był także redaktorem naczelnym kwartalnika „Postępy Aerzoloterapii” oraz członkiem Komitetów Naukowych takich czasopism medycznych jak: „Postępy Fitoterapii”, „Herba Polonica”, „Acta Pneumonologica et Allergologica Pediatrica”.

Prof. dr hab. n. med.
Jerzy Alkiewicz
(03.05.1938 – 15.07.2005)

Prof. Alkiewicz był cenionym w kraju wykładowcą, o nieprzeciętnych umiejętnościach przekazywania wiedzy. Jego atrakcyjne, interesujące wykłady cieszyły się zawsze ogromnym zainteresowaniem i powodzeniem.

Profesor był także organizatorem sympozjów naukowo-szkoleniowych i spotkań edukacyjnych w regionie Wielkopolski. Wśród nich największą rangę miało ogólnopolskie Sympozjum „Aerозole w Medycynie”. Ponadto pod patronatem Profesora odbywały się konferencje „Pneumonologia i Alergologia” oraz Warsztaty Pulmonologiczne.

Jako nauczyciel akademicki zabiegał o wysoki poziom wykształcenia studentów i lekarzy. Dbał o praktyczne aspekty nauczania. Uczestniczył we wszystkich formach nauczania, a Jego osiągnięcia na polu dydaktyki były doceniane przez studentów i władze Akademii Medycznej, czego dowodem były nagrody dydaktyczne. Przygotował skrypt dla studentów „*Aerозoloterapia i rehabilitacja układu oddechowego u dzieci*”, a dla lekarzy jedyny dotąd w Polsce podręcznik na temat leczenia inhalacyjnego „*Leczenie inhalacyjne i rehabilitacja układu oddechowego*”. Stworzył możliwość rozwijania zainteresowań praktycznych i naukowych poza murami Uczelni w ramach Studenckich Obozów Naukowych.

Był promotorem 5 rozpraw doktorskich i opiekunem 1 habilitacji, recenzentem 15 rozpraw doktorskich i 4 habilitacji. Kierował specjalizacjami 14 lekarzy w zakresie pediatrii na I stopień, 10 lekarzy w zakresie pediatrii na II stopień, 8 lekarzy pulmonologów i 3 alergologów.

Szerokie zainteresowania problematyką pulmonologiczną i alergologiczną znalazły odzwierciedlenie w aktywnym uczestnictwie w wielu towarzystwach naukowych, w których pełnił znaczące funkcje. Prof. J. Alkiewicz był przewodniczącym Polskiej Grupy Roboczej Międzynarodowego Towarzystwa „Aerозole w Medycynie”, członkiem Zarządu Europejskiego Międzynarodowego Towarzystwa „Aerозole w Medycynie, Przewodniczącym Sekcji Aerozoli Polskiego Towarzystwa Ftyzjo-pneumonologicznego i Polskiego Towarzystwa Pediatricznego, przewodniczącym Sekcji Pulmonologicznej i członek Zarządu Oddziału Polskie Towarzystwo Pediatriczne, członek Zarządu Głównego i przewodniczącym

Oddziału Polskie Towarzystwa Alergologicznego, przewodniczącym Sekcji Fitoterapii Polskiego Towarzystwa Lekarskiego.

Dla chorych był Prof. Alkiewicz doświadczonym, kompetentnym lekarzem i serdecznym doradcą. Miał dar nawiązywania kontaktu z chorymi dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami. Był wyrozumiały, ale i konsekwentny.

Prof. J. Alkiewicz łączył aktywne życie naukowca, nauczyciela i lekarza z działalnością organizacyjną. Przez 2 kadencje sprawował funkcję Prodziekana Wydziału Lekarskiego (lata 1994-1999), był członkiem Senatu AM w latach 2000-2003, zastępcą przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Finansów od 2000. Był Kierownikiem III Katedry Pediatrii. Stworzył i do śmierci kierował Kliniką Pneumonologii Dziecięcej (następnie Kliniką Pneumonologii, Alergologii Dziecięcej i Immunologii Klinicznej). W jej

ramach zorganizował i kierował Pracownią Aerозoloterapii i Badań Czynnościowych. Utworzył także Szpital Dziennego Pobytu. W ramach nadzoru specjalistycznego był konsultantem wojewódzkim dziedzinie pediatrii. Pełnił funkcję Dyrektora Państwowego Szpitala Klinicznego nr 5 w Poznaniu w latach 1973-1986. Kierował Ośrodkiem Naukowo-Badawczym Chorób Układu Oddechowego w Uzdrowisku Kołobrzeg.

Działalność zawodowa Prof. J. Alkiewicz była doceniana przez władze Uczelni i władze Państwowe. Uznanie jakim się cieszył znalazło odzwierciedlenie w licznych nagrodach i wyróżnieniach. Prof. J. Alkiewicz otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Odznakę Honorową Miasta Poznania, Odznakę Honorową za Zasługi w rozwoju województwa poznańskiego, wielokrotnie Nagrody Ministra Zdrowia, rektorskie, nagroda im. Biegańskiego II stopnia „Za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktycznej w Akademii Medycznej.

Wraz z odejściem Profesora, straciliśmy wspaniałego lekarza, przyjaciela i opiekuna, człowieka wielkiego serca i szlachetności, człowieka niepospolitego.

Anna Bręborowicz

